

Πολιτική για την Ηλεκτρονική Υγεία : Προκλήσεις-Ευκαιρίες-Εμπόδια

Χριστίνα Παπανικολάου, MD
Γενική Γραμματέας Δημόσιας Υγείας

Ενημερωτική Συνάντηση για την Ηλεκτρονική Υγεία

Αθήνα, 3 Ιουλίου 2014

Υπουργείο Υγείας

I. Ιστορικό

- **1^ο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Υγεία: 2004**
- **Προώθηση πρωτοβουλιών σε επίπεδο E.E : πιλοτικά έργα μεγάλης κλίμακας (epSos) και διατομεακές συμπράξεις (EIP on AHA)**
- **Έκδοση οδηγίας 2011/24/ΕΕ “Εφαρμογή δικαιωμάτων ασθενών στη διασυνοριακή περίθαλψη” άρθρο 14 : καθιέρωση Δικαίου Ηλεκτρονικής Υγείας (eHealth Network)**
- **Εναρμόνιση της Οδηγίας 2011/24 με το Ν.4213/2013**

II. Γιατί η Ηλεκτρονική Υγεία ;

Διαπιστώσεις και δεδομένα σε EU επίπεδο

- 1. Προοδευτική αύξηση δημόσιας και συνολικής δαπάνης για την υγεία στην Ε.Ε.**
- 2. Μείωση ενεργού πληθυσμού**
Αύξηση ηλικιωμένων (65+ και 80+) ατόμων
~ 30% του συνολικού πληθυσμού το 2060
- 3. Πιέσεις και προκλήσεις για τα υγειονομικά συστήματα και τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας**

II. Γιατί η Ηλεκτρονική Υγεία ;

Υγειονομικά Συστήματα & Προκλήσεις

- Πιέσεις σε δημόσιους προϋπολογισμούς
- μείωση αριθμού προσωπικού Υγείας
- υψηλότερα ποσοστά χρόνιων ασθενειών
- αυξημένες απαιτήσεις πολιτών για ποιότητα – πρόσβαση
- Επιτάχυνση εισόδου νέων τεχνολογιών

II. Η Ηλεκτρονική Υγεία μπορεί να προσφέρει διεξόδους στις τρεις μεγάλες προκλήσεις :

1. Στη βιωσιμότητα του Συστήματος Υγείας ως εργαλείο ριζικών μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα
2. Στην εφαρμογή περισσότερο cost-effective λύσεων που θα αυξήσουν την αποδοτικότητα των Συστημάτων
3. Στην εφαρμογή πολιτικών καινοτομίας για τη γήρανση και τις χρόνιες ασθένειες, την πρόληψη και την προαγωγή της υγείας
4. Στην πολιτική ανάπτυξης και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας

III.

**Ευκαιρίες αξιοποίησης
της Ηλεκτρονικής
Υγείας**

1. Ανάπτυξη νέων, ολοκληρωμένων μοντέλων περίθαλψης και ιατρικής φροντίδας

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Τηλεφροντίδα, τηλεσυμβουλευτική, κατ' οίκον νοσηλεία, τηλεϊατρική, mHealth...

- **Διαχείριση χρόνιων παθήσεων** και πολυνοσηρότητας, Ψυχικής Υγείας και ενδυνάμωση **πρόληψης** και **προαγωγής** υγείας
- Υποστήριξη ηλικιωμένων ατόμων (**υγιής γήρανση**)
- **Διασφάλιση συνέχειας** στη φροντίδα και **εξατομικευμένης φροντίδας** (integrated care – personalized care)

ΔΡΑΣΕΙΣ

- EIP on AHA (European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing) και ελληνικό θεματικό δίκτυο υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την ενεργή και υγιή γήρανση)

2. Βελτίωση της ποιότητας, της ασφάλειας και της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών υγείας

- Αξιολόγηση και αξιοποίηση ηλεκτρονικών ενοποιημένων δεδομένων (**big data**): ΗΔΙΚΑ, ΕΣΥ-net, Υγειονομικός Χάρτης
- Διασυνοριακή Περίθαλψη
- **Ηλεκτρονική συνταγογράφηση**
- Ηλεκτρονικός Φάκελος Ασθενών (Ν. 4238/2014)
- **Μητρώα (registries)** ασθενών και ασθενειών
- Ενδυνάμωση του **ρόλου** των **ασθενών** και των **πολιτών** μέσω καλύτερης, διαφανούς πληροφόρησης και ενημέρωσης

3. Ενίσχυση βιωσιμότητας Υγειονομικών Συστημάτων

- **Μείωση λειτουργικού και διοικητικού κόστους Υπηρεσιών Υγείας**
- Υποστήριξη της αποδοτικότητας των Συστημάτων Υγείας
- Ενίσχυση της **Δικτύωσης** μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων Υγειονομικής Παροχής (Π.Φ.Υ, Β' βάρθμια, Γ' βάρθμια)
- Ενίσχυση **σύγκλισης** μεταξύ **Υπηρεσιών Υγείας και Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας** και Πρόνοιας
- Οικονομικά αποδοτικές τεχνολογίες → τεκμηριωμένες αποφάσεις μέσω ΗΤΑ

ΠΡΟΧΩΡΩΝΤΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΕΞΩΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ, ΣΥΝΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ **integrated care & personalized care**

➤ Διεπιστημονική Προσέγγιση

- Γιατροί
- Νοσοκόμοι
- Φυσιοθεραπευτές
- Κλινικοί Ψυχολόγοι
- Κοινωνικοί Λειτουργοί
- Διατροφολόγοι
- Φαρμακοποιοί

➤ Υπηρεσίες επικουρούμενες από ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών)

- **Αποκατάσταση** των εξαρχής εξωνοσοκομειακών ασθενών, **εκπαίδευση** για την **αυτοδιαχείριση** και δημιουργία Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας
- Χρόνια, **κατ' οίκον** συνεκτική και ολοκληρωμένη **φροντίδα**
- Γρήγορη έξοδος από το νοσοκομείο και κατ' οίκον νοσηλεία

ΕΞΩΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ, ΣΥΝΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

➤ Ροή εργασιών:

- Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ' αποστάσεως
- Χρόνια κατ' οίκον και κοινοτική συνεκτική φροντίδα
- Κατ' αποκατάσταση' οίκον νοσηλεία και γρήγορη έξοδος από το νοσοκομείο
- Εκπαίδευση αυτοδιαχείρισης
- Ηλεκτρονικοί Φάκελοι Υγείας και παρακολούθηση μέσω τηλεϊατρικής
- Εικονική επίσκεψη κατ' οίκον μέσω ασύρματων και φορητών συσκευών

➤ Οφέλη

- Λιγότερες νοσηλείες ανά ασθενή/έτος
- Εξοικονόμηση κόστους ανά ασθενή/έτος
- Βελτιωμένη ποιότητα της ζωής των ασθενών
- Ασθενείς περισσότερο ενημερωμένοι και ικανοί να αυτοδιαχειρίζονται την κατάσταση της υγείας τους

4. Αναπτυξιακή Πολιτική

- Βελτίωση των νομικών και λοιπών όρων για την **ανάπτυξη της αγοράς** υπηρεσιών και προϊόντων eHealth, σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο
- **Υποστήριξη** της **έρευνας** και της **καινοτομίας**
- **δημιουργία νέων θέσεων εργασίας**, ολοκλήρωση εσωτερικής Αγοράς στην ΕΕ

ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Συνεργασία μεταξύ Κρατών Μελών:

- Μηχανισμοί Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- Διαδικασία προβληματισμού του Συμβουλίου για τα Συστήματα Υγείας
- Μηχανισμοί που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από την Οδηγία για τη Διασυννοριακή Υγειονομική Περίθαλψη (Δίκτυο Αξιολόγησης των Τεχνολογιών Υγείας, Ευρωπαϊκά Δίκτυα Αναφοράς, κ.λπ)

Πρωτοβουλίες Επιτροπής:

- Σχέδιο Δράσης για το Υγειονομικό Ανθρώπινο Δυναμικό
- Πάνελ εμπειρογνομόνων για γνωμοδότηση σχετικά με την επένδυση στην υγεία
- Μελέτες και Δείκτες για χάραξη τεκμηριωμένων πολιτικών
- Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Ενεργό και Υγιή Γήρανση
- Έκθεση σχετικά με τη διάδοση της «Αλληλεγγύης στην Υγεία»

Χρηματοδοτικοί Μηχανισμοί:

- Πρόγραμμα Υγείας
- Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
- Horizon 2020

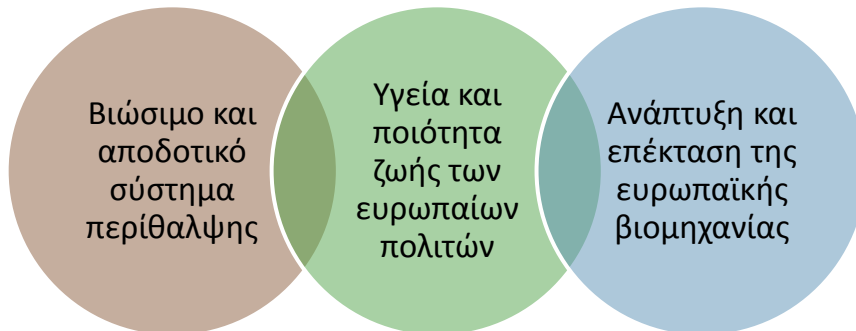
Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Ενεργό και Υγιή Γήρανση (EIP on AHA)

Προσέγγιση:

- ❑ Κυριότητα των εμπλεκομένων φορέων/εταίρων
- ❑ Δέσμευση σε υψηλό πολιτικό επίπεδο
- ❑ Ανάπτυξη & καινοτομία σε ευρεία κλίμακα
- ❑ Ευαισθητοποίηση και διάχυση καλών πρακτικών σε όλη την Ευρώπη
- ❑ Συνδυασμός ζήτησης και προσφοράς στον τομέα της καινοτομίας
- ❑ Ενίσχυση υφιστάμενων δομών και δημιουργία νέων

+ 2 έτη υγιούς ζωής έως το 2020

Τριπλή νίκη για την Ευρώπη

Προτεραιότητες

Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Ενεργό και Υγιή Γήρανση (EIP on AHA)

6 Θεραπευτικά Action Groups

Εμπόδια για την ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Υγείας

Παρά τις ευκαιρίες και τα οφέλη, αρκετά εμπόδια επιβραδύνουν την ευρύτερη εφαρμογή της ηλεκτρονικής υγείας:

- **άγνοια ή δυσπιστία** σε λύσεις ηλ-υγείας μεταξύ των ασθενών, των πολιτών και των επαγγελματιών του τομέα της υγείας
- **έλλειψη διαλειτουργικότητας** μεταξύ λύσεων ηλ-υγείας
- **ελλιπής ευρύτερη τεκμηρίωση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας** των εργαλείων και υπηρεσιών ηλ-υγείας
- **απουσία νομικής σαφήνειας** για κινητές εφαρμογές υγείας και ευζωίας και έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τη χρήση δεδομένων που συλλέγονται οι εν λόγω εφαρμογές
- **ανεπαρκή ή αποσπασματικά νομικά πλαίσια**, συμπεριλαμβανομένης της **έλλειψης καθεστώτων επιστροφής των εξόδων για υπηρεσίες ηλ-υγείας**
- **υψηλό κόστος εκκίνησης** για τη δημιουργία συστημάτων ηλ-υγείας
- **περιφερειακές διαφορές** όσον αφορά την πρόσβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες, ή περιορισμένη πρόσβαση σε μειονεκτούσες περιοχές.

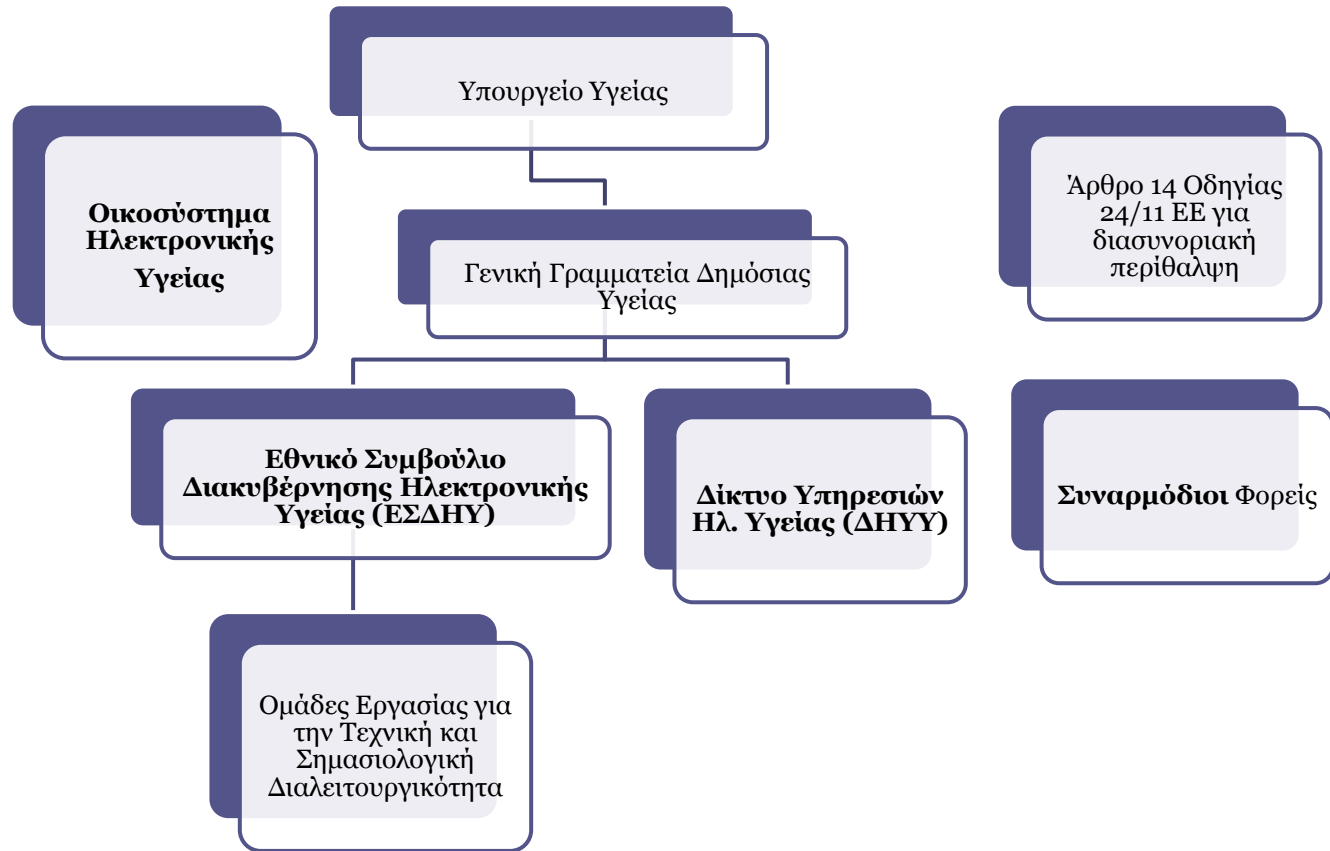
Η Ελληνική πραγματικότητα

Η στρατηγική σταδιακής προσέγγισης

Προτεραιότητες και προκλήσεις:

- α) Μοντέλο Διακυβέρνησης: Έκδοση και εφαρμογή Υπουργικών Αποφάσεων, Εγκυκλίων κ.λπ., βάσει του Νόμου 4213/2013
- β) Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας: στρατηγική και “οδικός χάρτης”
- γ) Πλαίσιο διατομεακής συνέργειας και συντονισμού μεταξύ των συναρμόδιων φορέων
- δ) Πλαίσιο Ευρωπαϊκής και Διεθνούς συνεργασίας

Μοντέλο Διακυβέρνησης

Εργαλεία:

Τυποποίηση, πιστοποίηση (εναρμόνιση standards)

Εξειδικευμένα κέντρα και Κέντρα Αναφοράς

Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας

Διαλειτουργικότητα

1. **Σημασιολογική:** Κοινό λεξιλόγιο και ορολογία σε όλα τα συστήματα και υπηρεσίες. **Εναρμόνιση προτύπων και συστημάτων κωδικοποίησης** (πχ ICD10, SNOMED)
2. **Τεχνική:** διαλειτουργικότητα των υποδομών και του λογισμικού
3. **Οργανωτική:** Εναρμόνιση διαδικασιών και λειτουργιών φορέων Υγείας και Ασφάλισης
4. **Νομοθετική:** Ολοκλήρωση και πρόβλεψη συστηματικής επικαιροποίησης (update) του θεσμικού πλαισίου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΓΕΙΑΣ

Το συνοπτικό ιστορικό υγείας είναι ένα **καθορισμένο και αναγνωρίσιμο σύνολο βασικών και κατανοητών ιατρικών πληροφοριών**, οι οποίες είναι άμεσα διαθέσιμες στα σημεία παροχής ιατρικής περίθαλψης με σκοπό τη παροχή ασφαλών υπηρεσιών υγείας κατά τη διάρκεια προγραμματισμένων ή και έκτακτων περιστατικών.

Αποτελεί το **ελάχιστο αναγκαίο σύνολο δεδομένων που απαιτούνται για τη διασφάλιση και τον συντονισμό των παρεχόμενων ιατρικών πράξεων και της συνέχειας των υπηρεσιών Υγείας (άρθρο 51, παρ. 4 Ν.4238/2014)**

Διατομεακές συνέργειες και συντονισμός

Συναρμόδιοι Κρατικοί Φορείς

- Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και εποπτευόμενοι φορείς (ΕΛΟΤ)
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας (ασφαλιστικοί φορείς, ΗΔΙΚΑ)
- Υπουργείο Εσωτερικών (Περιφέρειες)
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Επαγγελματικοί και Επιστημονικοί Φορείς εποπτευόμενοι από το Υπουργείο Υγείας

- **ΕΚΑΠΤΥ**
- Ενώσεις και σύλλογοι επαγγελματιών Υγείας
- Οργανώσεις ασθενών
- Εποπτευόμενα Νομικά Πρόσωπα (ΕΟΠΥΥ, ΕΟΦ, ΚΕΕΛΠΝΟ, ΥΠΕ, Νοσοκομεία)

Εκπροσώπηση ακαδημαϊκού χώρου

- Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία

Αγορά/Βιομηχανία Πληροφορικής Υγείας

Οικοσύστημα ηλεκτρονικής υγείας (e-ecosystem)

ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ & ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

- 1. Θεσμική ολοκλήρωση:** Υ.Α και εγκύκλιο Συγκρότησης λειτουργίας **Εθνικού Σημείου Επαφής** (National Contact Point) στον ΕΟΠΥΥ και Υγειονομικές Περιφέρειες
- 2. Αποσαφήνιση- ενίσχυση ρόλου ΗΔΙΚΑ**, συνεποπτεία από Υπουργείο Υγείας
- 3. Οδικός Εθνικός Χάρτης Διαλειτουργικότητας- Συντονισμός και συνέργειες** συναρμόδιων φορέων
- 4. Καθιέρωση ενιαίων συστημάτων προτύπων και κωδικοποιήσεων**
- 5. Αναβάθμιση, ολοκλήρωση των εν λειτουργία συστημάτων:** **ΕΣΥ net, e-Συνταγογράφηση, Υγειονομικός Χάρτης** κ.λπ.
- 6. Ολοκλήρωση- Εφαρμογή Συνοπτικού Ηλεκτρονικού Φακέλου Ασθενούς**
- 7. Ενσωμάτωση Θεραπευτικών και Διαγνωστικών Πρωτοκόλλων**
- 8. Μητρώα (registries):** συντονισμός, καταγραφή, ενσωμάτωση
- 9. Χρηματοδότηση προγραμμάτων και διατομεακών πρωτοβουλιών από ΕΣΠΑ, Horizon 2020 κ.λπ. για πιλοτική ανάπτυξη παροχής καινοτόμων υπηρεσιών**
- 10. e- Οικοσυστήματα:** ενδυνάμωση θεματικών Ελληνικού Δικτύου EIP on AHA, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς συνεργασίες

Κορυφαία Συνδιάσκεψη για την Ηλεκτρονική Υγεία

eHealth Forum 2014 (12-14 Μαΐου, Μέγαρο Μουσικής)

- Η Συνδιάσκεψη για την Ηλεκτρονική Υγεία συνδιοργανώθηκε από το Υπουργείο Υγείας (Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε.
- Στην απόλυτα επιτυχημένη διοργάνωση του eHealth Forum 2014 της Αθήνας συμμετείχαν, εκπροσωπώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και επίτροπος για την Ψηφιακή Ατζέντα, κα Neelie Kroes και ο επίτροπος για την Πολιτική της Υγείας και των Καταναλωτών, κ. Tonio Borg.
- Περισσότεροι από **1.270 συνέδριοι** από **38 χώρες** παρακολούθησαν τις εργασίες της κορυφαίας διοργάνωσης, με τη συμμετοχή **150 ομιλητών**. Επίσης, συμμετείχαν **70 εκθέτες** από την Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες, μεταξύ των οποίων και 13 start-up επιχειρήσεις.

Εργαλείο μεταρρυθμίσεων

Βασικός πυλώνας της συνολικής στρατηγικής
για την υγεία

Ευχαριστώ